

Handläggare
Emily Tjäder
Telefon: 08-508 28 741**Till**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2025-09-30, p. 8

Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030

Remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2025/870

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen

Bakgrund

Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030 är en av sex handlingsplaner som tillhör Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna. Handlingsplanen syftar till att stärka stadens arbete med att tillgodose de nationella minoriteterna och urfolket samernas rättigheter och riktar sig till samtliga nämnder och bolagsstyrelser.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har fått rubricerad handlingsplan på remiss från kommunstyrelsen, för svar senast den 24 oktober.

Ärendet

De nationella minoriteternas rättigheter följer av Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter och den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk. FN har även antagit en deklaration om urfolks rättigheter.

I Sverige finns fem erkända nationella minoriteter; judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Samerna är både ett urfolk och en nationell minoritet. År 2000 ratificerade Sverige även den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk och erkände fem nationella minoritetsspråk: finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska.

För att räknas som en nationell minoritet i Sverige ska en grupp ha:

- en uttalad samhörighet och en (till antalet i förhållande till resten av befolkningen) icke dominerande ställning i samhället,
- en religiös, språklig, traditionell och/eller kulturell tillhörighet,
- en vilja och strävan att behålla sin identitet och
- historiska eller långvariga band med Sverige.

De nationella minoriteterna och det samiska folket har särskilda rättigheter kopplat till bland annat språk och kultur samt delaktighet och inflytande i frågor som berör dem. Dessa rättigheter är fastställda både i svensk lag och i olika internationella överenskommelser. Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030 ger vägledning till stadens nämnder och bolagsstyrelser i arbetet med att säkerställa att dessa rättigheter tillgodoses. Det övergripande målet med handlingsplanen är: *Staden säkerställer att nationella minoriteter och urfolket samerna har full tillgång till sina rättigheter.*

Handlingsplanen är kopplad till Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna (MR-programmet) och utgår från MR-programmets tre fokusområden:

- Kunskap och information
- Velfärd och service
- Delaktighet och inflytande

Till varje fokusområde hör ett antal mål i syfte att uppnå önskvärda förflyttningar. Det gäller bland annat kunskapshöjande insatser, främjande av de nationella minoriteternas språk och kultur samt insatser för att öka delaktigheten. Nämnder och bolagsstyrelser tar utifrån sina respektive verksamhetsområden fram aktiviteter utifrån de formulerade målen (där en och samma aktivitet också kan anses bidra till uppfyllelsen av flera mål).

Alla nämnder och bolagsstyrelser har ansvar för att säkerställa att de nationella minoriteterna och urfolket samerna får sina rättigheter tillgodosedda, och handlingsplanen förespråkar ett rättighetsbaserat arbetssätt som metod för genomförandet. Kommunstyrelsen ansvarar för övergripande samordning, stöd och uppföljning i implementeringen av handlingsplanen. Nämnder och bolagsstyrelser synliggör resultat och utmaningar i samband med ordinarie uppföljningsprocesser.

Utifrån MR-programmet ska stadsledningskontoret vartannat år göra en bedömning av stadens arbete med mänskliga rättigheter som sammanställs i en rapport till kommunfullmäktige. I arbetet ingår att följa upp de handlingsplaner som är kopplade till

programmet, däribland handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030.

Handlingsplanen har beröringspunkter med flera andra av stadens styrdokument, vilket medför att handlingsplanen avgränsas i relation till andra handlingsplaner och program som också bidrar till att uppfylla de mänskliga rättigheterna (exempelvis de andra handlingsplanerna som knyter an till MR-programmet). Vid fastställandet ersätter handlingsplanen Stockholms stads riktlinjer för arbetet med nationella minoriteters rättigheter (Dnr KS 2018/000069) som därmed upphör att gälla.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Miljöförvaltningen anser att handlingsplanen utgör en god utgångspunkt för nämnders och bolagsstyrelsers arbete för att tillgodose de nationella minoriteterna och urfolket samernas rättigheter. Att målen följer samma struktur som det övergripande MR-programmets fokusområden skapar också kontinuitet och bidrar till ökad tydlighet. Att målen är tämligen generellt formulerade ökar också möjligheten för stadens respektive verksamheter att hitta lämpliga tillämpningar inom sina respektive verksamhetsområden. Miljöförvaltningen anser också att det är klokt att uppföljningen av arbetet ska utgå från stadens ordinarie processer och ledningssystem, vilket minskar risken för onödig administrativ påbyggnad.

Anna Hadenius
Förvaltningschef
Miljöförvaltningen

Bilagor

1. Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030
2. Kommunstyrelsens tjänsteutlåtande avseende handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030